

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Biudžetinė įstaiga, A. Goštauto g. 12, 01108 Vilnius, tel. (8 5) 211 3694, www.skvc.lt, el. p. skvc@skvc.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111959192

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės Nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. X-242 4, 9, 53, 59, 74, 76, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-922 ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 11, 24, 38 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-923“ projekto suderinimo

Studijų kokybės vertinimo centras (toliau – Centras), susipažinęs su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. X-242 4, 9, 53, 59, 74, 76, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-922 ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 11, 24, 38 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-923“, pagal kompetenciją teikia siūlymus Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. X-242 4, 9, 53, 59, 74, 76, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-922.

1. 4 straipsnio 29 dalies pakeitimo išdėstyme siūlome atsisakyti prierašo „su galimybe pasirengti studijoms pirmojoje pakopoje“. Ši formuluotė gali sudaryti netinkamą įspūdį apie trumposios pakopos studijų lygmenį ir tikslą. Pažymėtina, kad tarptautinėje praktikoje trumposios pakopos kvalifikacijos yra laikomos tenkinančiomis bei padengiančiomis dalį pirmosios pakopos studijų programų reikalavimų. Tas matyti iš tokių programų lygmenis, su jomis siejamų reikalavimų, tolesnių teisių ir pan. Pvz. Danijoje ar Nyderlanduose baigusieji trumposios pakopos studijų programas galima įgyti pirmosios pakopos aukštojo mokslo kvalifikaciją per trumpesnį laiką, yra numatytas trumposios studijų pakopos ir pirmosios studijų pakopos programų suderinamumas. Lankstūs perėjimo tiltai tarp trumposios ir pirmosios pakopos studijų programų numatyti būtent dėl aukščiau minimų priežasčių, turint galvoje, kad yra tam tikras persiklojimas tarp trumposios ir pirmosios pakopos studijų programomis teikiamų žinių ir gebėjimų. Taigi, trumposios studijų pakopos kvalifikaciją turėtojų įgytų žinių ir gebėjimų lygmuo ženkliai lenkia su pasirengimu pirmosios pakopos studijoms siejamas žinias ir gebėjimus, kurie įprastai įgyjami kartu su viduriniu išsilavinimu (ketvirtas Lietuvos kvalifikacijų sandaros lygmuo).

2. 53 straipsnio 5 dalies pakeitime siūlome atsisakyti prierašo „(studijų krypties (krypčių) apraše nustatytais atvejais ne daugiau kaip 30 kreditų skiriant pasirengimui studijuoti pirmosios pakopos studijose)“. Papildant aukščiau išsakytus komentarus dėl besiskiriančio lygmens tarp trumpąja studijų pakopa teikiamų žinių ir gebėjimų bei pasirengimo studijoms, 30 kreditų trumposios pakopos studijų naudojimas pasirengimui studijuoti būtų perteklinis, nes asmenys jau turi būti įgiję studijoms parengiantį vidurinį išsilavinimą, o sėkmingai studijuodami trumposios pakopos studijose (kurios jau dengia dalį pirmosios studijų pakopos reikalavimų) pademonstruos savo pasirengimą bei gebėjimą studijuoti ir minėtos krypties pirmosios pakopos studijose.

3. Pažymėtina, kad siūlomi 59 straipsnio 1 dalyje variantai žymiai neapraplečia patekimo į aukštąjį mokslą galimybių, nes vis tiek reikalaujama jau turėti įgytą vidurinį išsilavinimą. Taip pat sudaromas įspūdis, kad turintieji trumposios studijų pakopos kvalifikacijas turėtų vis tiek pradėti pirmosios pakopos studijas nuo pirmų studijų metų, nors jiems turėtų būti numatytas patekimas į

aukštesnius pirmosios pakopos studijų programų kursus. Dėl šios priežasties 59 straipsnio 1 dalyje siūlome numatyti alternatyvius kelius į aukštąjį mokslą, kurie Europos aukštojo mokslo erdvėje įprastai siejami su neformaliu arba savaiminiu būdu įgytų kompetencijų pripažinimu ir formalizavimu. Centro nuomone, Lietuvos kontekste tokie keliai galėtų būti bent keli:

- nebaigusiems vidurinio ugdymo programos, bet išlaikiusiems atitinkamą kiekį valstybinių brandos egzaminų.

Pažymėtina, kad kai kurios centralizuotos brandos egzaminų sistemos turinčios šalys (pvz. Ispanija, Portugalija), asmenims, vyresniems nei numatytas mokyklinis amžius ir neįgijusiems vidurinio išsilavinimo, sudaro sąlygas savarankiškai ar neformaliu būdu įgytas reikiamas kompetencijas formalizuoti ir pademonstruoti pasirengimą studijoms būtent per atitinkamų valstybinių egzaminų laikymą. Pažymėtina, kad Lietuvoje jau egzistuojanti tokių centralizuotų egzaminų sistema būtų puikus įrankis kompetencijų formalizavimui ir alternatyviems keliams į aukštąjį mokslą užtikrinti.

- išskirtiniais atvejais numatyti priėmimą ir per neformaliu bei savaiminiu būdu įgytų kompetencijų (taip pat ir mikrokredencialų) pripažinimą.

Šiuos alternatyvius kelius į aukštąjį mokslą siūlytume taikyti ir patekimui į trumposios pakopos studijų programas.

Direktorius

Almantas Šerpatauskas

